

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ
PRACOVIŠTĚ STŘEDNÍCH
ČECH V PRAZE

Váš dopis čj.:
Ze dne:
Naše čj.: NPU-321/6592/2026
Vyřizuje: Ing. Žižka
Spisový znak: 82.8

Praha 22.01. 2026

Vážený pan starosta
Ing. Miloš Dvorský
Obec Ptice
Hlavní 140
252 18 Ptice

Ptice, správní obvod obce Černošice, (Horní) kaplička Panny Marie, sdělení a žádost

Vážený pane starosto,

občané vaší obce se na nás obrátili se žádostí o posouzení hodnoty kapličky Panny Marie, která stojí na návsi v části Horní Ptice. Důvodem je návrh na nové úpravy prostoru návsi, při kterých má být kaplička odstraněna.

Současná „Horní kaplička“ byla z iniciativy a pomocí finanční sbírky občanů postavena v roce 1990. Stojí na místě kapličky, nebo zvoničky s požární zbrojnicí, která zanikla v roce 1989. Původní stavba pocházela zřejmě z roku 1897. Kříž, případně kapličku, zde poprvé zachytil originál mapy stabilního katastru, reambulovaný v roce 1877.

Drobná stavba nové kapličky má poměrně elegantní, zajímavé architektonické řešení. Její hmota má v podstatě tvar nízkého komolého jehlanu, na který je nasazena sférická jehlancová střecha, vrcholící lucernou. Její předsíň se otevírá trojicí arkádových oblouků. Jednoduché, ale příznivé architektonické ztvárnění podtrhuje i materiálové řešení, zejména prejzová krytina. Kaplička je v dobrém stavebním stavu.

Kapličky, vesměs vznikající v průběhu 19. století, jsou typickým vybavením návsi českých vesnic. Mají význam urbanistický i duchovní, kde místní občané – hospodáři, nacházeli posilu. Zvonění na zvony v lucernách doprovázelo jejich život. Ptická „Horní“ kaplička Panny Marie je sice novostavbou, zachovává však paměť místa a na urbanisticky a hmotově dobře dochované staré návsi má stejný význam jako předchozí zvonička, nebo starší kapličky v jiných obcích. Po roce 1990 došlo k obnově návsních kapliček, nebo kaplí na více místech. Relativně blízkým zajímavým

příkladem je obnova kaple v obci Olovnice v okrese Kladno, kde původní stavba zanikla za okupace v roce 1968. Jednoduché novostavby kapliček vznikly třeba jako připomínky zbořených kostelů v obcích zaniklých po roce 1950 v Českém Lese.

Kaplička samozřejmě není kulturní památkou, a nevztahuje se na ní jakákoliv ochrana. Nicméně, její zánik by podle našeho názoru znamenal ochuzení centra obce, její architektonické různorodosti i jejího vybavení. Dovolujeme si Vás tedy požádat, abyste současný záměr na revitalizace návsi, s přihlédnutím k výše uvedenému, ještě důkladně zvážil ve prospěch zachování kapličky, a to nejen současným občanům, ale i budoucím generacím.

S pozdravem

Ing. arch. Dorota Havlíková
ředitelka